

úvodní slovo

Vážení přátelé, kolegyne a kolegové,

dostáváte do rukou první číslo dalšího ročníku časopisu Klinická onkologie, který je periodikem České onkologické společnosti ČLS JEP a Slovenské onkologické společnosti. V konkurenci více než 130 časopisů pro lékaře, vydávaných v současné době v naší republice, ale i mezi časopisy, zabývajícími se onkologickou tematikou, si dokázala Klinická onkologie udržet své pevné místo a oblibu čtenářů - lékařů ale i sester, pracujících s onkologicky nemocnými.

Kdo ví, jak rychle se onkologie v posledních letech rozvíjí, nebude pochybovat o účelnosti a důležitosti našeho časopisu. I když většina z nás využívá informace z internetu, čte další naše i zahraniční časopisy, Klinická onkologie má v naší informační síti svoje pevné místo.

V editorialsu prvního čísla Klinické onkologie vám chci připomenout Národní onkologický program České republiky, který stanovila Česká onkologická společnost České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně a dále ustanovení a garantování Komplexních onkologických center a Komplexních onkologických skupin.

K Národnímu onkologickému programu se pozitivně vyjádřily příslibem spoluzodpovědnosti a pomoci při jeho plnění již stovky organizací a institucí v naší republice, další písemné přísliby stále přicházejí.

Onkologická onemocnění jsou trvalou hrozbou a to nejen pro státy Evropy a Severní Ameriky. Jejich počet i u nás trvale narůstá a jsou v naší republice na druhém místě v příčině úmrtí hned za onemocněním srdce a cév. Příčiny tohoto nedobrého stavu jsou velmi komplexní a na všechny se snaží reagovat právě Národní onkologický program (NOP).

Není přehnané tvrzení, že na každém občanu naší republiky záleží, jak úspěšně se zhoubnými nádory bojujeme. Není to tedy ani zdaleka jen úkol nás zdravotníků, je nutné, aby si tento problém uvědomily již děti v základní škole, všichni dospělí včetně zaměstnavatelů a zaměstnanců, politiků, prostě je nutné, aby se problematika zhoubných nádorů stala součástí celonárodního povědomí a sehrávala důležitou roli v našem myšlení i v celostátní politické agendě. Jasný názor na zdravotní politiku včetně onkologické problematiky se v blízké budoucnosti stane významným argumentem při volbách představitelů na všech úrovních.

Zlepšování prevence, screeningu, včasné diagnostiky, léčby podle zásad medicíny založené na důkazech i rozvíjení paliativní péče se musí stát prestižní záležitostí v naší zemi tak, aby každý, kdo se v tomto směru angažuje, byl vnímán a také odměňován na patřičné, to znamená vysoké, úrovni. Onkologická léčba je stále dražší a využití všech jejích možností je na hranici únosnosti i pro bohaté státy, natož pak pro nás. Efektivně je možné pracovat jen při určité míře integrace onkologických služeb. Kdo léčí zhoubné nádory častěji, léčí je lépe. Programy podporované WHO, UICC, EC, OEI i EORTC zdůrazňují nutnost vytváření národních onkologických center. Veřejnost má právo mít informace o transparentní síti odborně garantovaných onkologických služeb a postupně také o kvalitě a ekvité péče.

S těmito východisky a jako součást naplňování bodu 4 Národního onkologického programu se výbor České onkologické společnosti ČLS JEP rozhodl udělit garanci České onkologické společnosti těm pracovištím, která naplňují přijatá odborná kritéria Komplexního onkologického centra nebo Komplexní onkologické skupiny a která pomohou také spoluvytvářet síť onkologických služeb v regionech ve spolupráci s menšími odděleními nebo ambulancemi zúčastněnými na onkologické péči. Síť byla založena na principu čtyř kompetencí: kvalifikace, vybavení, sebeevaluace a komunikace. Garance byla udělena 18. centrům a skupinám. Jen tak je možné zajistit udržitelný rozvoj nárůstu nákladů na onkologickou léčbu při zachování principu ekvity, to znamená pokrytí populace srovnatelnými onkologickými službami s přístupem k informacím o prevenci, diagnostice a léčbě onkologických onemocnění. Jen tak se může dostat správná léčba správnému pacientovi.

Důležitou kapitolou je sledování kvality ve všech oblastech péče. Domníváme se, že k anonymizovaným informacím o kvalitě jednotlivých zdravotnických zařízení by v budoucnosti měli mít přístup všichni občané naší republiky, aby si mohli léčebnou péči vybírat dle vlastního zvážení tak, jak jim to zaručuje naše ústava. V současné době se dokončuje www portál Národního onkologického programu a Komplexních onkologických center a skupin, který bude mimo jiné sloužit i ke sledování kvality a dostupnosti onkologické péče. K široké informovanosti nejen onkologů, ale i ostatních zdravotníků i veřejnosti slouží naše stránky. Trvale je rozšiřujeme o další kapitoly, jsou pravidelně v krátkých intervalech aktualizovány, jejich návštěvnost rychle stoupá.

Podporujeme kontinuitu, modernizaci a praktické využívání databáze Národního onkologického registru (NOR) České republiky jako zdroje informací pro řízenou preventivní a diagnosticko - léčebnou péči v onkologii. Správné získávání a využívání dat nám umožňuje nejen kontrolovat vlastní práci, ale i argumentovat relevantními daty vůči Světové zdravotnické organizaci (WHO), Evropské unii a dalším mezinárodním organizacím, které v současné době mají informace o naší onkologii malé či zkrácené.

Jaká důležitost je dáána podobným Národním onkologickým programům v zahraničí lze demonstrovat na dvou příkladech. Ve Spojených státech amerických převzal záštitu na jejich NOP v minulosti prezident Nixon a další američtí prezidenti v tom pokračují. V roce 2000 francouzský prezident Chirac na slavnostním zasedání v Paříži za přítomnosti představitelů vlády, jednotlivých stran, průmyslníků, lékařů, sester a veřejnosti slavnostně převzal záštitu na francouzským NOP a vyhlásil mu všestrannou podporu.

Je pro nás všechny velkou ctí, uznáním i příslibem do budoucnosti, že v roce 2005 prezident České republiky Václav Klaus převzal záštitu nad Národním onkologickým programem České republiky.

Prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.

prezidenta

České onkologické společnosti ČLS JEP